

IRODALOM

Erdészeti Földméréstan. II. rész. (Könyvism. Sopron, 1943.)

Azt a hiányt, mely az Erdészeti Földméréstan I. részének megjelenésekor keletkezett, *Pethő Andor*, *Sali Emil*, *Tóth Béla* és *Völgyi László* a II. rész kiadásával pótolták.

A földméréstan a legősibb tudomány. Segítségével tudjuk az erdőgazdaság területét megtartani, sőt kézben tartani. Úttörője az út- és vasútépítésnek, az úsztató- és csúsztatóberendezéseknek. Az erdőbecslés, az erdővédelem és -használat, de még a vadászat is reá vonatkozik.

Ahogy a 334 oldalas kötetet fellapozzuk, szép, tiszta és már ismerős írásra bukkanunk. A sokszorosítási művelet alól az ábrák is szerepcsésen jól kerültek ki. Látszik, hogy mindenki kellő körültekintéssel végezte a dolgát.

Olvasásakor a jól érthető, egyszerű bővített mondatok lepik meg az embert.

A munka célkitűzését „A gyakorlati mérés” főcím adja meg. Mivel ilyen mérest vízszintes és magassági értelemben végezhetünk, a könyv is két körre: „A vízszintes síkbeli mérések” és „A magassági vagy szintmérés” körére oszlik. Az első 222 oldalt vett igénybe, a második 43 oldalra terjed. „A számológép használata” — az *Ács-Zelcsényi*-féle munkából átvéve — 13 oldal terjedelemben, a „Példatár” 56 oldallal a könyv függelékében talált helyet.

Az egyes fejezetek egymásra következése okozatszerű. A tanuló figyelmes átolvasás után egyszerre teljes áttekintést kap.

Összeállítói — helyesen — az alapfal lerakásával kezdik emelni az épületet: a leginkább előforduló feladatoknak, a kitűzéseknak a megoldásával. Ez a fejezet előadja az egyenesek, az egymással párhuzamos egyenesek, a szögek és az ívek kitűzését még akadályokon keresztül is. Ez 66 oldalnyi teret kapott.

Most a „Nagyobb területek felmérése” kerül sorra. Ezt a kemény diót az „Önálló háromszögelés” és a „Csatlakozó háromszögelés” törli fel. Míg az elsőttől mi magunk építjük, a másodikat már meglevő hálózat pontjai közé iktatjuk, azaz „kapcsoljuk” be.

A 91. oldalon felrajzolt toronyközpontosítást és a másik — külön pontos állásból végzett — mérést, mert szép és nagyon hasznos, érdemes volna példában kidolgozni, de nem a pontbekapcsolás kódéba burkolva, ahogy efféle akad a példatárban.

Nem hagyja ki a könyv az annyira kedvelt *Pothenot*-, *Hansen*- és *Marek*-féle feladatok megoldásának az ismertetését sem. Sőt egy nagyon hasznos fejezet is van benne: „Az elveszett háromszögelési pontok felkeresése.” Nagy szükség van erre a geodéta életében!

Ezeket a tudnivalókat követi a kataszteri térképek vetületi rendszereinek és a szelvényhálózatnak a tárgyalása. A háromszögelés terjedelme 56 oldal.

A sokszögelés beható taglalása sok, eddig kissé hiányos ismeretet egészít ki 20 oldalon.

Mikor a sokszögeléssel is készen vagyunk terepi munkáink során, a „Részletpontok bemérése” a gondunk. Ennek módzatait adja elő a könyv 11 oldalon.

A bemérést a térképezés módjai követik.

A szerzők a „Kisebb területek felvétele” cím alatt a munkálatok módszereinek nagy választékát bocsátják rendelkezésünkre, hogy a terep és a felvétel tárgya szerint a legmegfelelőbbet alkalmazhassuk.

Fontos gyakorlati útmutatást adnak ezután a régi térképek fel-

használására nézve. A térképpapírra felrakott hosszak és így a területek, sőt az irányok is folyton változnak.

Megismerkedünk az Állami Földmérés hibahatáraival, amelyekkel munkánk jóságát ellenőrizni tudjuk.

Mikor térképeink elkészültek, a területszámítás, a területosztás és az esetleg tört határvonalak, mesgyék kiegyenlítése lehet a további feladatunk. A jegyzet — sajnos — nem mondja meg, hogy a térképi kiegyenlítést hogyan vesszük ki a terepre. Talán tollban maradt.

A kész térkép többféle módon sokszorosítható, szűrt másolat, kisebbítés vagy nagyítás készíthető róla.

Ezzel a vízszintes síkbeli mérések fejtegetése be is fejeződött. Az első kör területén a megfelelő helyeken természetesen a mérési eredmények kiegyenlítése sem marad ki sehol.

A második kör anyaga: „A magasság- vagy szintmérés“, ezt geometriai és trigonometriai mérésekre osztja fel a könyv. A geometriai méréseket közeli, szűk körben lehet és kell alkalmazni, míg a trigonometriai mérések nagy távolságokat hidalnak át, amikor esetleg a Föld görbületéből eredő eltéréseket ki kell számítanunk és velük a méréseinket megjavítanunk.

„A tachimetria“ a terepet vízszintes és magassági értelemben egyszerűre veszi fel; az erről szóló fejezet után mint zárókő a barometrikus magasságmérés alkalmazásának az ismertetése követi.

A függelék, mint az ismertetés elején említettem, a számológép használatát, majd pedig a példatárt öleli fel, amelyben az élet számára talál kidolgozott mintát a jövő erdőmérnöke.

Gondos, értékes, szép munka az Erdészeti Földméréstan most megjelent II. része.

Mi, öregek, pedig arra kérjük ma talán még gondtalan utódainkat, hallgassák *Sébor* professzor úr előadásait figyelemmel és szorgalmasan Szeressék a földméréstant, mert — adja a Magyarok Istene — ezzel a felkészültséggel lehet majd a már meglevőkkel újra egyesíteni, szervesen egybeolvasztani a hazakönnyező, még túl levő, vérről bőségesen öntözött, susogó magyar erdőket!

Kondér István.

Dr. Fenczik István: Az állati lélek. (16°, 292 old. A „Vadászati mutató“ kiadása. Budapest, 1943.)

A szerző a példák tömegének a felsorakoztatásával fejtegeti az állati élet főbb vonásait, így a földrajzi, költözési, élet- és fajfenntartási, szülői, táplálkozási, lakásépítési stb. ösztönt, sőt alapos felkészültséggel belemerül az állatok lelkivilágának a tárgyalásába is.

Aki szereti a természetet és azon keresztül az állatokat, különösen pedig a vadászember, aki nem az állattal, hanem „a vaddal“ foglalkozik, szívesen fogja a könyvet olvasni és sokat tanulhat belőle, mert még jobban megismeri kedvenceinek az életmódját és a szokásait. A szerző megállapításával együtt azonban bele kell nyugodnunk abba, hogy „ezen csodás világ lényegét, mivoltát, eredetét és elmúlását teljesen megérteni és megmagyarázni nem tudjuk“.

József Ákos: A kártékony vadak mérgezése. (16°. A Vadászati mutató kiadása. Budapest, 1943.)

A 40 oldalas füzet igen hasznos vezérfonal. Ismerteti a mérgezés különféle módjait és az óvatossági rendszabályokat. A farkas kötelező irtását tárgyaló időszerű 292.000/1942. F. M. sz. rendeletet is közli.

Érdekes a szerzőnek a következő megállapítása: „A mérgezés nem vadászás, csak egy szükséges rossz, amelyre nincs szükség ott, ahol az erdész- vagy vadászszemélyzet érti a dolgát és megkapja az őt megillető lődíjakat.“

B. Gy.

HAZAI FOLYÓIRATOK.

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye. (77. kötet, 1943.)

21. sz. — v. Zsoldos L. dr.: Fejezetek a kazántechnikából.

22. sz. — Frohner J. dr.: 60 KV-os távvezeték faoszlopokon.

A Műszaki Világ. (VII. évf. 1943.)

21. sz. — Bicskei J.: Széchenyi István műszaki alkotásai. — —: Német légháborús tapasztalatok.

22. sz. — Árvay J. dr.: A mérnök a nemzetért. — Fuchs K.: A garamlői Vizmentesítő Társulat munkálatai. — Nagy E.: Korszerű vadászpülőgépek.

A Természet. (XXXIX. évf. 1943.)

7. sz. — Haller L. dr.: Felhők. — Wagner J. dr.: Melegégővi maradványok hazánkban. — Regös J.: A növényi vírusok vándorlása és változékonysága. — Dörning H. dr.: Budapest ritka madarai. (1. közl.)

8. sz. — Schweitzer J. dr.: A szarkaláb. — Borsodi L.: Nyitrai élmények. — Dörning H. dr.: Budapest ritka madarai. (2., bef. közl.)

9. sz. — Schweitzer J. dr.: A mezei- és kéktikszem. — Kolosváry G. dr.: Jellemző pókfélék a Kárpátoktól az Adriáig. — Regös J.: Fajok megkülönböztetése immunológiai módszerrel.

A Vadászkutya. (IV. évf. 1943.)

10. sz. — Mikósy A.: Hasznos tudnivalók a vizslavásárlók részére. — Felix E.: A kutya elképzelései. — Forti J. dr.: Az ezévi vizslaverseny. — Kotoff O. dr.: Rendőr-kutya bemutató.

Bányászati és Kohászati Lapok. (LXXVI. évf. 1943.)

20. sz. — Cotel E.: A hengerelt rúd áteresztés előtti és utáni szélességeinek összefüggése. — Boldizsár T.: A geotermikus gradiens bányászati vonatkozásai.

21. sz. — —: Dr. Quirin Leó † — R. V.: Németországi tanulmányút. — Boldizsár T.: A geotermikus gradiens bányászati vonatkozásai. (2. közl.) — Schmidt E. R. dr.: Műszaki-geológiai problémák.

Bástyánk. (3. évf. 1943.)

10. sz. — Szederjey Á.: A szervezésről. — Szőnyi Gy.: Erdélyi szellem. — Faller J.: A Bánya-, Kohó- és Erdőmérnökhallgatók Ifjúsági Körének múltjából. — Roth Gy.: A selmeci diákéletéről (1. közl.) — Benedek A.: A mi dalaink. — Némethy L.: Budapest—Szófia.

Fás Tudósító. (II. évf. 1943.)

41—42. sz. — Barlai E.: Külföldi hírek. — Rubchich L. dr.: Az enyvezett lemez múltja, jelene és jövője. — Csernó A. dr.: A fa kitermelése. — Szőke L.: A fás utánpótlás és a máramarosszigeti faiskola. — Kovács J.: Sztót kérek . . . ! —

43—44. sz. — Rónay Z.: Faipari gépek a fásszakma szolgálatában.

Gazdatisztek Lapja. (XLVII. évf. 1943.)

11. sz. — —: A magyaróvári évmegnyitó. — Hodászy M.: Hogyan készüljön a gazdasági tanár tanítási órája.

Halászat. (XLIV. évf. 1943.)

10. sz. — Unger E. dr.: A mindszei halásznap. — Vásárhelyi I.: A rák életmódja, fogása, elterjedése és telepítése. (4. bef. közl.) — Ifj. Szabó Z. dr.: A legújabb pontyrendelet visszhangja.

Kémikusok Lapja. (IV. évf. 1943.)

11. sz. — *Doby G. dr.*: A kémia szerepe a mezőgazdaságban. — *Erekly K.*: A vízi élettér és a mezőgazdasági forradalom.

Kertészeti Szemle. (XV. évf. 1943.)

11. sz. — *Görgényi L.*: A fenyőkről. — *Ág I.*: A szőnyeg-anya-növények szaporítása és telettete. — *Pap I.*: Gondok-gondolatok. — *Velich S.*: A gyümölcsfák trágyázása. — *Acsádi J.*: Az önálló kertészek betegség- és aggkori biztosítása.

Köztelek. (LIII. évf. 1943.)

41. sz. — *Szalay Gy. dr.*: Az új tejforgalmi rendnek a termelőt érintő részei. — *Gerényi J.*: Háborus vetési terv. — *Kalamenovich G.*: Milyen ricinust termeljünk? — *Ubrizsy G. dr.*: A növénysszociológia és a zöldmezőmozgalom. — *G. Gy.*: A felesjuhászat a gyakorlatban. — *Baranyai R.*: Veszélyben az ország baromfiállománya! — *Kurelec V. dr.*: A szárított szőlőhéj táplálóértéke. — *Kenézy E.*: Az adóbevallási kötelezettség elmulasztása miatt kirott bírság megállapítása és törlése.

42. sz. — *Bán D.*: Búza termesztésünk várható alakulása a háború után. — *Marinovich L. dr.*: Mit kell a gazdaközönségnek tudnia a Vetőmagforgalmi Központról? — *Balla I. dr.*: A helyes trágyakezelés népszerűsítése. — *Szelényi G. dr.*: Repcedarázs bajok az őszirepcében. — *Nyiredy I. dr.*: A tehenek fertőző hurutos tőgyulladásának gyógyítási lehetőségei. — *Guruby D.*: Takarmányozási gondok.

43. sz. — *r — l dr.*: A védett birtokok teherrendezésének gyorsítása. — *Blascók F.*: Miért van szükség a Szálastakarmány- és Szalmaforgalmi Központra? — *e. Dorner B.*: A szegletesborsó, a kitűnő abrak takarmány termelése. — *Jánossy A. dr.*: A kompolti „F” símabüköny. — *Kulin S.*: A számtartásstatistika a tagosítás szolgálatában. — *Bartossik L.*: A földibolha veszedelem.

44. sz. — *r — l dr.*: A beszállítási köteleesség mérséklése elemi kar esetén. — *r — ő*: Budapest gyomra. — *Mihályi B. dr.*: Kötelező ipari növénytermesztés, vagy sertéshizlalás. — *Westsik V.*: Hozzászólás a kukorica mélyebb kapálásához. — *Dworak L. dr.*: A tulajdonságok viszonyossága a szójababnál. — *Tóth A.*: A ciroksarjú etetése. — *Kenézy E.*: Gazda adó-naptár.

Magyar Méh. (64. évf. 1943.)

11. sz. — *Mattausch B.*: A telelés fontos problémája. — *Vajnai M.*: A méhek jó telettete. — *Takács M.*: Az időjárás és hullámainak uralma a méhcsaládok élete felett. — *Szalai G.*: Mikor egyesítsünk? — *Szabó K.*: A haldokló tarlóvirág. — *Hartwiger Á.*: Használjunk az országos kiskeretes kaptárak költőterében a kis félkeretek helyett egész kereteket!

Magyar Statisztikai Szemle. (XXI. évf. 1943.)

8. sz. — *Kovács N. dr.*: Öngyilkossági esetek Magyarországon. — *Szél T. dr.*: A szeszfogyasztás és az iszákosság. — *Ghimessy L. dr.*: Közúti forgalmi balesetek Magyarországon.

Mezőgazdasági Közlöny. (XVI. évf. 1943.)

10. sz. — *Pataky E. dr.*: A földművelés és az ipar. — *Csiszár V. dr.*: A mezőgazdasági főiskolák szerepe a magyar tej- és tejtermékek minőségi javításában. — *H. o.*: A burgonya öntözésének időjárási vonatkozásai. — *o.*: Az 1942-es biztosítási év. — *M. B.*: Az európai mezőgazdaság háborús teljesítményei.

Nimród Vadászlap. (IV. évf. 1943.)

29. sz. — *N-Kiss S.*: Szarvasbögés, 1943. — *Eidenpenz K.*: Farkasok kártevésai. — *Sütő-Nagy I.*: Szarvasbögés a Kelemen-havasokban. — *v. Nagy F.*: Foglyászat Tulipánországban. — *B. Holtzer L.*: Vadászmadaraink a fényképezőgép lencséje előtt. —

30. sz. — *Bakos G.*: Szarvasbögésen 1943-ban. — *M. Kir. Erdőigazgatóság, Rahó*: Számoljunk be... — *Eidenpenz K.*: Császármadár.

31. sz. *József főherceg*: Bőgő szarvasbikák után. (1. közl.). — *Balogh A.*: A községi terület vadászati jogának bérbeadási hirdetményei. — *Temesközny I.*: Újabb hozzászólás fogolyállományunk megmentéséhez. — *Sólyom*: Hej, az a vizsla.

Technika. (24. évf. 1943.)

8. sz. — *Kotsis E. dr.*: Művészet és mesterség az építészetben. II. — *Syrek J.*: Az éjszakai vadászperepülés. — *Modrovich K.*: Épületek fel-fűtése. — *Bartha M.*: Az önműködő vonatmegállító berendezés. — *v. Zsoldos L. dr.*: Tűzelő- és kazántechnikai megfigyelések. — *Vargha B.*: Mérési alappontok elmozdulása a szénbányászat hatására. — *Hertelendi L. dr.*: A fémek oldását gátló inhibitorok és gyakorlati alkalmazásuk.

Természettudományi Közlöny. (75. kötet, 1943.)

10. sz. — *Kalmár L.*: A bolygók légköre. — *Moesz G.*: A sátnagombba kékülése és mérgeessége. — *Xántus J.*: A gálosházai barlang. — *Földvárny M.*: Természeti enlékek pusztulása. — *Zimmermann F. dr.*: A székrekedésről. — *Rapaics R. dr.*: A magzat nemének megállapítása. — *Király S. dr.*: A mélyhűtés jelentősége romlandó élelmiszereink tárolásában.

Pótfüzetek. — 1943. 3. sz. (231.) — *Balázs E.*: Élő és élettelen. — *Győrffy I.*: A nagybugaci erdő buckásairól. — *Ubrizsy G.*: A gubacsatkákról. — *Baskai E.*: Az ultramarin történetéből. — *Papp K.*: A tavoríza egy veszedelmes bogár ellensége. — *Kovács G.*: A balkáni kacagógerle fészkelése Szegeden. — *Rapaics R. dr.*: A növény ellenállása rothadással szemben. — *Rapaics R. dr.*: Az imbibició szerepe a növényi vízszállításban. — *Regős J.*: Az ivari sejtosztódás fiziológiája. — *Regős J.*: Kromoszómahiányos növények. — *Simon B. dr.*: A szerkezeti földrengések végső okai. — *St. L.*: A földmágnességi erő napi járása. — *St. L.*: A hótakaró fagyvédő szerepe.

Vadászat — Halászat. (XI. évf. 1943.)

19. sz. — *a. Balogh A.*: Feszélyezi-e a vadfélét a fegyverdurranás, lobogó tűz, az ember közelsége, kolompszó, kutyaugatás? — *Péchy-Horváth R.*: Nyolcvan idegenforgalmi ritkaságot védetté nyilvánított az Országos Természetvédelmi Tanács.

20. sz. — — : Hogy jut a vadász lőtt vadjáért töltenyhez. — *g. Lelovich Gy.*: A sólymok nevelése és vadróptetése. — *Vásárhelyi I.*: „A pénzmapocok.” — *k. Koppányi I.*: Halivadékok akváriumában.

Vadászujság. (III. évf. 1943.)

28. sz. — *Mészáros P.*: A „Kert-vadászterületek” és a joggyakorlat. — *Szent-Ivány G. dr.*: Garamszeg és Nagyrét! *A. Balogh A.*: Gróf Csekolics Endre cikkéhez. — *Diczendy P.*: Mi lesz megmaradt foglyainkkal?

29. sz. — *Szent-Ivány G. dr.*: Apa és fia! — *Gyulavári J.*: Az őzállomány egészséges kitermelése, különös tekintettel a tróféára. — *Gy. Takách Gy.*: Az „új” Rexlőpor töltési aránya.

30. sz. — Mészáros P.: Allami rezervációk. — P. Horváth R.: Farkas-észjárás. — Leudár L.: Hogyan lehet repülve nyusztot fogni. — Lente G.: Mivel és hogyan etessük nyulainkat?

KÜLFÖLDI LAPSZEMLE.

INTERSYLVA. 1943. 3. sz.

Rothmahler: A Peloponnesos erdei. (Die Waldverhältnisse im Peloponnes.) 329—340. old.

Görögország déli részén földközítengeri viszonylatban még elég jelentős a fatenyészet; régente az egész félszigetet sűrű erdő borította. A völgyekben a nyárák, fűzek, a kőris és a *Quercus macrolepis* voltak az uralkodók. Az emberi beavatkozás lényegesen megváltoztatta az erdők összetételét, több fafaj majdnem teljesen eltűnt, helyüket — részben mesterséges úton — mások foglalták el. A szerző erről a kérdéstről érdekes tájékoztatót ad, és hangsúlyozza, hogy a felújítás sehol sem ütközik természetes akadályokba, de kellő feltárás és a szakképzett személyzet szaporítása a siker elengedhetetlen feltétele.

Mahler: A túlhasználatok tervezése és megvalósítása a Nagynémet Birodalomban. (Planung und Durchführung der Mehrfällungen im Grossdeutschen Reich.) 342—358. old.

A német gazdaság és politika újabb fejlődése az erdészetet is fokozott feladatok elé állította. Az egykorú, elegyetlen, tarvágásos üzemben kezelt szálerdő megszűnt eszménykép lenni, ma egyre jobban tért hódít az örökzöld fogalma. A fatermelést nem erdőművelési kívánalmak, hanem a valóságos szükségletek szabják meg, ezért ismételten túlhasználatokat kellett elrendelni. A szerző részletesen ismerteti azt a nagyszűrt szervezetséget, amely ennek a súlyos próbának a terhére különböző erdőművelési, igazgatási, műszaki és főleg takarékosági intézkedések életbeléptetésével elviselhetővé teszi.

Leiber: A Königswald, mint az északnémet erdeifenyő-vidéken megvalósított korszerű termőhely- és üzemgazdaság példája. (Der Königswald als Beispiel für Standorts- und zeitgemässe Betriebsführung im Kieferngebiet Norddeutschlands.) 361—369. old.

Meggyőző erejű számok igazolják, hogy komoly szaktudás és céltudatos intézkedések a legelhanyagoltabb erdőt is jóljövélmező gazdasággá tudják átalakítani.

Köstler: A tőke megóvása az erdőgazdaságban túlhasználatok esetén. (Die Kapitalerhaltung in der Forstwirtschaft bei Mehrfällungen.) 373—383. old.

Minden rendkívüli termelés a fatőkét támadja meg, ezért nemcsak a pillanatnyi többjövédelmet kell célszerű befektetésekre felhasználni, hanem megfelelő gazdasági rendszabályokkal az erdő teljesítőképességének a fokozását is biztosítani kell. Ilyenek: a minél kisebb apadékkal járó korszerű termelés, a gondos felújítások és az állományok belterjesebb ápolása, valamint az erdőterület növelése.

Leonhard: Az erdők átalakítása a berlini üdülőkörzetben. (Umgestaltung der Waldungen im Berliner Erholungsgebiet.) 385. old.

Igen szép példája annak, hogy a korszerű városrendezés a lakott helyek távolabbi környékét is bekapcsolja tervezésébe, és ezzel fokozottan szolgálja a népegészségügy fejlődését.

SCHWEIZERISCHE ZEITSCHRIFT FÜR FORSTWESEN. 1943. 10. sz.

Leibundgut—Frick: Új bükkfabetegség Közép-Svájceban. (Eine Buchenkrankheit im schweizerischen Mittelland.) 297—306. old.

Az 1939/1940. évi téli idényt követően igen sok bükkfabetegség déli oldalán helyenként levált kéreg és — miként ezt a döntés után megállapították — a sérült részt gombabetegség (*Nectria*) is megtámadta, a fa testében pedig vörösrevesedésszerű jelenség lépett fel.

A szerzők gondos vizsgálata kiderítette, hogy a betegség elsősleges oka az erős téli fagy, amelynek káros hatása nyomán a napsütésnek kitett részekben héjaszás lép fel, ez pedig utat nyit a gombának.

JOURNAL FORESTIER SUISSE. 1943. 1—3. sz.

Bavier: A svájci erdészeti törvények felülvizsgálatának irányelvei. (Lignes directrices pour une revision de la législation forestière suisse.) 1942. 241—245., 1943. 5—11. és 34—41. old.

Svájc erdészeti törvényeit ismerteti, leírja azok létrejöttének történetét s rámutat a már elévült rendelkezésekre. Felülvizsgálatot követel a következő kérdésekben: 1. az erdön kívüli fásításoknak az erdőtörvény hatáskörébe vonása, 2. a véderdők kezelésének megszigorítása, 5. a magánerdők ügyei, 6. a meglévő erdőterület védelme, 7. a tulajdonjogi viszonyok szabályozása.

Bourquin: Tud-e majd az erdőgazdaság elegendő munkaalkalmat szolgáltatni? (L'économie forestière aura-t-elle son plan de grands travaux?) 1—5. old.

Svájceban a háború miatt elrendelt erdőirtást többek közt azzal okolták meg, hogy csakis ezen az úton lehetett a környék lakosságát munkához juttatni. A szerző tiltakozik az ilyen beállítás ellen, s kimutatja, hogy az okszerű erdőgazdálkodás az erdők fenntartása és a kopások beerdősítése útján milyen sok hasznos, jól fizetett munkára nyújt alkalmat.

Borel: Egy sarjerdő vágásfordulójának 40 évre történt felemelése útján elért eredmények. (Résultats obtenus par l'allongement à 40 ans de la révolution d'un taillis.) 17—19. old.

A szerző egy életen át szerzett tapasztalatai s a hozadékot is pontosan mutató számadatai igen figyelemreméltók.

Aubert: A szénítésre és a hulladékfára váró szerep a háborút követő időkben. (La carbonisation et les déchets forestiers dans l'après-guerre.) 29—34. old.

Az eddig igen elhanyagolt kérdés közgazdasági fontosságát fejtegeti.

Leibundgut: Erdőtenyésztés és erdőirtás. (Considérations d'ordre cultural au sujet des défrichements.) 53—59. old.

Svájceban bizonyos erdőterületeket az erdészet minden védekezése ellenére át kell adni a mezőgazdaságnak. A szerző hangsúlyozza, hogy: 1. jól tenyésző állományokat csak végső szükségben szabad kiirtani s csak akkor, ha a mezőgazdasági területek növelésére más lehetőség már nincs; 2. követelni kell minden kiirtott erdő helyett vele azonos nagyságú más terület beerdősítését; 3. minden egyes esetben szakemberek bírálják el, hogy gazdaságos és megokolt-e az erdőirtás; 4. írtásra mindig az erdőtenyésztetre legkevésbé alkalmas erdőrészeket kell kijelölni; 5. az erdőirtás és felújítás kérdését nem a helyi viszonyok, hanem az egész ország gazdasági helyzetének a figyelembevételével kell eldönteni.

LES. 1943. 9—14. sz.

Pencsik: Irtsink-e? (Klučít?) 163—164. old.

A kifejlődött vitákba bekapcsolódva azt vallja, hogy a tuskók földben-hagyása közgazdasági veszteséggel is jár ugyan, de az irtás pénzügyi eredménye csak látszólagos és eltörpül, ha a nyereséget és veszteséget egymással szembeállítjuk.

A tuskók csak normális időkből, szegény lakosságú és kevésbé erdőszűl vidéken hajthatnak némi hasznot, de csak abban az esetben, ha aránytalanul magas tuskókat hagyunk.

A magas tuskó viszont — a szerfaszázalék csökkenése folytán — nagyobb közgazdasági veszteség, mint a föld felett lefűrészelt és a talaj hasznára meghagyott.

A természetes felújulás elősegítése céljából nem szükséges a talaj mély felásása, elegendő a felszíni lazítás is, ha megfelelő takarással megelőzzük a felső réteg szertelen oxidálását.

A szerző tapasztalata szerint a szolgálati helyén végzett tuskóírtások pénzügyi eredménye mindig *nemleges* volt, s minden kiásott tuskóra ráfizettek.

Lehetnek kivételek rendkívüli esetekben, pl. széldöntvényekben, amikor a területet nem lehet másképp beerdősíteni, mint tuskóírtással, de alapelvül marad: nem irtani.

Synek: A kőris villássága. (Vidličnatost jasanů.) 241—242. old.

A lombfajok — főleg a kőris — gyakran villásodnak, s ilyenkor csak nyesséssel lehet egyenes törzseket nevelni.

A szerző ismerteti a villás kőrisek keletkezésének az okait, és leírja a csemetekertekben, fiatal csemetéken alkalmazott saját nyessési eljárását.

KÜLÖNFÉLÉK

HALÁLOZÁSOK.

Dr. Quirin Leó, †

Az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesületet megrendítő csapás érte. Október hó 16-án hosszas szenvedés után elhunyt tetterős és nagyrabecsült elnöke, *Quirin Leó dr.*, akitől a bányász-kohász-társadalom joggal várt még igen sokat.

A Megboldogult 1878-ban született a németországi Dillingenben, de középiskoláit már az egri cisztercita és az iglói ág. ev. gimnáziumban végezte. Vaskohómérnöki oklevelének megszerzése után a budapesti tudományegyetemen vegyészmérnöki tanulmányokat folytatott, itt is avatták doktorrá. 1900 januárjában lépett a Rimamurányi-Salgótarjáni Vasmű Rt. szolgálatába, és már 1908-ban üzemvezető-főmérnökké nevezték ki.

Nagy tudása, kiváló gyakorlati érzéke és az emberekkel bánni-tudása gyorsan vitték előre pályáján, 1920-ban kohóigazgató lett, 1926-ban pedig a vállalat budapesti központjába került, ahol 1938 óta a műszaki vezérigazgató felelős állását töltötte be.

Szakmájának nemcsak gyakorlati vonatkozásai érdekelték, sokat és behatóan foglalkozott tudományos kérdésekkel is. Fáradhatatlan tevékenységét nemcsak kartársainak összessége, hanem az egész magyar